

Едуард КУХАРЕНКО – сучасний полтавський поет, лауреат обласної премії імені І. П. Котляревського (2011). Народився 10 січня 1936 року в місті Волчанськ Харківської області, та місто Вознесенськ, де минули його дитинство та юність, вважає своєю батьківщиною. Малим пережив страхіття війни – біженські дороги, шибениці на площі, розстріли людей, голод 1946–1947 років. Після семирічки поїхав на будівництво Каховської ГЕС. 1953 року вступив до Одеського морехідного училища, звідки його виключили за “неточність в анкеті” – забув указати, що перебував на окупованій території. Пішов служити матросом, а 1955-го був призваний на флот. Згодом після демобілізації поїхав на Донбас, працював на шахті “Херсонська-комсомольська”, двічі перебував у завалах, вивозив з-під руїн загиблих друзів. Від 1969 проживає в Полтаві.

Писати розпочав ще на шкільній лаві. Взірцем для себе вважав Джека Лондона, Джорджа Байрона, а згодом – Василя Симоненка, Григора Гютюнника. Якось Гютюнник, послухавши його вірші, настійно порадив: “Пиши так, як пишеш, хоч, поки ти живий, друкувати їх не будуть”...

Має публікації в “Робітничій газеті”, “Зорі Полтавщини”, “Полтавській думці”, “Полтавсько-му віснику”. У Полтаві вийшло 5 збірок поета: “Галактика кульбаб” (1999), “Мотив призахідного сонця” (2004), “Заграй слов’яночку, солдате!” (2005), “Не полони лелеку” (2007), “Осінній дощ у понеділок” (2010), готується до друку вибраний двотомник.

ОСІННІЙ ДОЩ У ПОНЕДІЛОК

Мінорний настрій,
В ринві дощ
буркоче щось
тисячолітнє,
А на горіщі тиша літня
У травах скошених
дрімає.

Душа моя
відпочиває
Від спеки ярмаркових
днів.
Краплин прозорих
переспів...
Під запізнілий звук
громів –
Осінній дощ
у понеділок.

* У 1932–1933 роках на “чорні таблички” наносили колгоспи, села, області. Існувала заборона виїзду за межі населеного пункту. В селян вилучали все наявне продовольство, прирікаючи їх на голодну смерть.

Комусь незваний,
 плач – не плач,
 рясною низкою
 невдач,
 Та невблаганний,
 наче доля,
 Мені з осіннім тим
 дощем,
 Пливе, мов дим,
 солодкий щем.
 Я не рахую свої
 втрати,
 І не кажу дощу:
 постій!
 П'ю осені терпкий
 напій,
 ледь гіркуватий.
 Мінорний настрої,
 В ринві дощ
 буркоче щось
 тисячолітнє,
 Правічний стелиться
 барвінок...
 Осінній дощ
 у понеділок.

* * *

В мені звучить
 весь білий
 світ,
 Моїй душі –
 не забагато,
 Немов прадавній
 заповіт
 Рясних дощів,
 як і років,
 Веселе та
 задумливе
 стаккато.
 У мене в хаті
 вже нема
 батьків,
 Лиш полинова тінь
 мережками
 від мами,
 Та сиві спогади
 дідів,
 Що з бузиновими
 ціпками
 Осінніми блукають
 бур'янами.
 Ще, слава Богу,
 ясен світ,
 Онуки в серці
 зірочками,

Візьму на руки,
 понесу стежками,
 Де полинова тінь
 мережками
 від мами,
 Та під дубами
 Вляглися й сплять
 віки.
 У присмерковій
 осені,
 В жовтім саду
 Ягід ожини
 терпкої
 шукатиму,
 Може, знайду...

ЗАБУДЬ ПЕЧАЛІ!..

Коли черемха вже
 розквітне
 під вікном –
 Забудь печалі,
 Ті відстані, що
 нас не об'єднали, –
 Ті зустрічі, що
 нас не обвінчали. –
 Забудь печалі!
 З'являється із громом
 перший птах,
 Що подолав
 свій споконвічний
 шлях.
 Хай світяться
 в твоїх очах
 небесні далі...
 Коли черемха вже
 розквітне
 під вікном
 Засніженим
 зимовим сном, –
 Забудь печалі,
 Забудь печалі!

* * *

Подарувала мені
 літа молоді,
 Подарувала!
 І ясени
 в зимові сни,
 І повесні
 причарувала.
 Вітер гойда
 наші літа...
 В кришталеве

люстерко
Видно: листок
 пурпуровий
 зліта.
Вустам від
 споминів
 терпко...
Подарувала мені
 літа молоді,
Подарувала!
Не чаклувала
 на темній
 воді, –
Щиро кохала.

* * *

У вікно несміливо
 стукає дощ,
Ніч на дворі, дощу
 там не спиться,
Мабуть, холодно там,
 за вікном,
 босоніж...
Біля мене у хаті
 хоче зігріться.
Відчиню йому
 двері,
 в сіни впущу,
На ослінчику
 поруч присяду,
Буду слухать його
 споконвічний
 сум.
Та шукати
 дощу і собі
Від безсоння розраду.
Вже світає.
Пішов “поза Уманю”
 гість,
Безпритульний,
 як птах
 при дорозі.
На долівці
 тоненька
 калюжка
 зника,
Та краплини
 під вітром
На холоднім порозі.

* * *

Над половиною
 світів

Вітер свої розправив
 крила,
Звучить потужний
 органний
 мотив,
Дзвенять далекі
 небесні
 світила.
Море в своїй
 могутності
Гнівом кипить,
 шаленіє,
Не в змозі здолати
 прикутості
 до берегів.
Хмари летять
 в небесах
Табунами коней,
Що порвали пута,
Над бездоріжжям
 людей,
Над безпорадністю
 різних ідей,
Десь їм далека
 зірка надії
 світила...
Над половиною
 світів
Звучить потужний
Органний мотив,
Гойдаються
 в небесах
 далекі світила...
Над половиною
 світів
Вітер свої розправив
 крила.

* * *

Такі малинові
 світання!..
Такі ярмаркові
 бажання!..
А ти – в каштановім
 цвіті
Зоря ясна.
Не загубилася
 в передвечірньому
 плесі,
Рясочкою зірки
 лягають
 на плечі,
Літа – ранети
 падають
 до ніг...
...Яблуко запізніле
 років моїх.

ПРОЩАННЯ З ОСІННЮ

Давай посидимо
 удвох...
 Вже весни наші
 відгриміли,
 І пристрасті
 відгомоніли.
 Давай посидимо
 удвох...
 Літа налиті
 яблунь дивиною,
 Та осені...
 Та журавлі...
 Зірок у небі
 золоті джмелі,
 Летять собі, як
 повелів їм Бог,
 Як Мегелланових
 туманів
 кораблі.
 І ми з тобою
 вдвох –
 У світанковім небі
 журавлі.

* * *

Листопадами
 Весни лягають
 в зарошені
 інеєм трави,
 На гілках де-не-де
 Лампадами
 тьмяніють
 червоні яблука,
 Короткий спомин
 про серпневі
 заграви.
 На одній нозі
 чапля стоїть
 в лузі –
 У віковичній задумі.
 Так стояли її
 родичі
 Задовго до
 фараонів.
 Тільки зорі
 плавали
 на міліні
 Маленькими жабенятами.
 А місяця ще
 не було
 на небі.
 Було тільки
 сонце.
 Я збираюсь на
 землю
 ще повернутись,

Над заплавами
 коло зроблю,
 Де чапля стоїть
 на одній нозі
 В споконвічній
 задумі...
 Стану поруч.

СИНОВІ

Я ті моря не
 перейшов,
 У них ти –
 вдома,
 І перли їхні
 не знайшов,
 Від них давно
 у тебе
 втома.
 Але багаття зір
 над океаном,
 І полум'я на
 сході
 над туманом,
 Як сонце випливає
 з глибини, –
 Ти бачиш, Сину,
 Віків минулих
 ранні сни.
 Ще босоногим
 хлопчиком
 Гомер
 Вчував у хвилях
 еллінські
 наспіви...
 Нехай зірки та
 маяки
 В морях рятують
 твою душу,
 Молитва мамина,
 Та джміль, –
 то найдорожче,
 що стріча
 на суші.

* * *

Не покидай мене,
 Любове!
 Не залишай з цим
 білим світом
 наодинці,
 Років безжалісні
 ординці
 Беруть мене
 у свій
 полон.
 Не йди у сни мої,

печале,
ой не треба!
Он жевріє краєчок
неба:
Біля багаття
зір
Бенкет справляє
вічність,
І нашого життя
епізодичність
Не зігрива її
холодну кров.
Бринить в душі
забутий вірш
Краплиною роси
на стиглім
житі...
Волошок шепіт
у полях,
І сурми осені
сумної, –
Не покидай мене,
любове,
Побудь зі мною!

* * *

Я так тебе
любив!..
Я так тебе
люблю!
Осінь листя
Ворсколю спливає,
Дивлюсь услід
своєму журавлю,
Що сиротливі плавні
покидає.
Глибока осінь,
пізно так
світає,
А що літа?
Перо з крила...
І десь весна
майбутня
виглядає,
Зозуля-ключниця
відкриє небеса,
Птахів запросить
із країв далеких.
І сотворяться вічні
чудеса, –
Діток у гнізда
принесуть
лелеки.
В яскраву весняну
зорю
Впливе їх втомлений,
щасливий легіт...

І ти збагнеш,
як я тебе
люблю
В своїх морях,
в своїх світах
далеких.
Останній понеділок.
Вересень
поклав до ніг
красуні-осені
На чисті води
вінки вінчальні,
Багрянні клени
в небесній просині
Пливуть фрегатами
в країни дальні.

* * *

Гомоніли зорі,
віщуючи,
Говорила квітка
конвалії,
Ніби все на землі
існуюче, –
Тимчасові
реалії,
Тимчасові світи
в безмежності,
Як і ми, на землі,
безвісні.
Марні пошуки
довершеності –
Ритмів космічної пісні.
Все було, все
відбудеться:
Як трава,
проростуть
покоління,
Хтось прийде,
у цей світ
з'явиться,
Скаже: все-таки
вона обертається.
Подолавши землі
тяжіння,
Скаже людям:
галактика
обертається
До свого вознесіння.
Прокладуть рожеві
п'яточки
Шлях в безмежності
споришеві...
Гиля, гуси,
в галактику –
У світанки вишневі.